

Nro. 14.

**A' FELS. CSASZÁR, ÉS AP. KIRÁLY
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.**

Indúlt Bétsből Kedden Februárius 18-ik napján 1812-ik
esztendőben.

Svétziai Pomeránia.

A' *Berlini* újság szerént a' Svétziai seregek Svétziai Pomerániát oda hagyván, helyekbe az a' Frantzia sereg ment-bé oda, a' melly az Osz-tályos Generális *Friant* vezérlése alatt *Meklen-burg* felől jött. Az onnét elment Svétziai seregek még most tsak *Rügen* szigetére mentek által.

Svétzia.

Tudjuk, hogy Svétziának *Skánia* nevű tartományában a' *Malmöi* vidéken a' múlt esztendőben veszedelmes támadás ütött vólt ki, a' melyet tsak katona erő által lehetett letsendesíteni. A' támadás' indítói közzül azólta sokak elfogatattak, és vizsgálás alá vonattatván, kemény

büntetés mondattatott reájok. Ezen történetre nézve ilyen Királyi Proklamátzió jött ki a' múlt Januárius 4-dikén *Stokholmban*: —,

„*Mi Károly*, etc. etc. Minden alattvalóinknak, a' kik a' Skaniai Nagy Hertzségekben a' Malmói vidékeken laknak, jó akaratunkat és kegyelmünket ajánljuk a' mindenható Istennel egyetemben! Azok a' nyughatatlanságok, melyek a' ti tartományotoknak némelly vidékein kiütöttek vólt, minket arra kényszerítettek vala, hogy azokat a' rebellis gyülekezeteket, a' melyek a' haza' tsendességét veszedelemmel 's a' Státusnak megoszlásával fenyegették, fegyveres erő által oszlattassuk széllyel. Mihelyest a' Státusnak feje a' maga törvényes hatalmát elő veszi, a' támadás' gerjesztőinek azonnal meg kell aláztatni; tsak a' szégyen és veszedelem marad rajtok. Malmőei lakosok! ti rettentő példáját adtátok ezen igazságnak. Az a' feltételei, hogy belső háborút gerjesszettek, alig hogy nyilatkoztatni kezdette vala magát közzületek némellyekben: az Országlószék által elővétellett eszközök már akkor mingyárt semmivé tették a' ti bolond iparkodásaitokat. Fegyveres seregeink betsülettel megféleltek a' katona kötelességnek; telyesítették, a' mit mi és a' nemzet tőlök kívántunk. A' haza hazaoltalmazókat kívánt tölletek; ti nem halgattatok annak szavára. Ezt a' szent kötelességet nem telyesíteni akkor, midőn a' törvény parantsolja, annyi, mint magatokat a' nemzettől és hazafi társaitoktól elszakasztani, 's azt a' foglalót kétté szakasztani, a' melly minnyájótoknak bátorsága és szabadsága végett szereztetett. —

„Ti a' ti támadásokat által Svétziának függetlensége ellen fenyegetődztetek. A' mi első kötelességünk a' vólt, hogy a' hazát megmentsük. Minden eszközök, mellyeket e' végre elővettünk, a' törvényekkel megegyezők vóltak. A' támadásban foglalatoskodó vidékek kitették vala azon veszedelemnek magokat, hogy hazafiúi jussaikat elveszessék, minthogy annak szentségét, megvakúlván, meg nem esmérték. A' ti Királyotok azonközben, az ő erántatok viseltető állandó szeretete által lelkesítettvén, tsak a' ti közönséges Bíráitoknak adott által titeket a' megítéltetés végett. A' törvénynek lassú folyása időt engedett az ő Felsége szívbeli jóságának arra, hogy a' büntetésnek keménységét lágyabbá tegye. Úgy jött-ki a' vizsgálódásokból, hogy tsalárd sugallások tsábítottakt-el benneteket, Fundamentom nélkül való beszédeknek lettetek áldozatjaivá; de tsakugyan így is nem kevesebbé méltók vagytok a' büntetésre. Uralkodásának kezdetétől fogva szüntelenül a' maga népének boldogításában foglalatoskodván Királyotok, mi módon menthetitek - meg most magatokat azért, hogy az ő jó czélzásait ennyire meg nem esmertétek? —

„Hogy a' Haza zászlói alá hívtunk benneteket, a' tsak azért történt, hogy önnön függetlenségetek állítódjék bátorságos lábra. A' ti Bíráitok bizonyságai valának mind tselekedeteitek megbánásának, mind kétségbeeséshez hasonlító bánkódástoknak, 's gyermekeitek' és feleségeitek' síránkozásának. Melly terhes kötelességet kelle ezen Bíráknak telyesíteni, egy felől a' hivatal-béli kötelesség, más felől az a' kí-

vánság nyughatatlankodtatván őket, hogy meg tévelyedett hazafi társaikat a' Státusnak vissza adhassák. Húszan közzületek a' mi udvari ítélő székünk által fő vételre, ötven-négyen halálos sorsvonásra, 26-tan megveszszőztetésre ítéltettek. A' mi leg betsesebb Királyi jussunkra, és az előnkbe érkezett kérelmekre nézve, őket nagyobb részint meg akartuk kímélleni a' halálos büntetéstől. Hanem minthogy a' megbántatott törvények elégtételt kívánnak, a' melly elégtételt e' mellett még a' közönséges hátorság is igen sürgetőleg kívánja: három bűnösökön a' fővétel, huszonnégyen a' megveszszőztetés, huszonheten a' várbeli árestom, hetven-négyen pedig a' vízzen és kenyéren való fogságbéli büntetést, tsakugyan bé kelle töltettetnünk. —

„Minthogy mi ilyen módon a' mi kegyelmességünket és kedvezésünket a' bűnösöknek nagyobb része eránt megbizonyítottuk, kérjük az Isteni gondviselést, a' melly bennünket a' Svétziai thrónusra helyheztetett, hogy ezen mi jó indúlatunkat, mellyel a' Svétziai nép eránt mindenkor viseltettünk, tartsa-meg; de egyszersmind azért is a' Mindenhatóhoz folyamodunk esdeklésünkkel, hogy minket erősítsen-meg azon feltételünkben, a' melly szerént mi, egyenként és közönségesen minden alattva'óinktól az ő Királyok és Hazájok eránt való kötelességeiknek szorosán való betöltését megkívánjuk, —”

„Az én kegyelmes Uram és Királyom betegségében *Károly János* (a' korona örököse).

Spanyol Ország.

Az újság levelek vetélkedve láttatnak ipar-

kodni azon, hogy *Valencia* tartományáról, a' mellyet Marschal *Suchet* nagy ditsósséggel meghódoltatott, melyik adhat-ki leg jobb magyarázatot. Az egyik így írja azt le: —

A' Valenciai királyság vagy Valencia tartománya, *Katalonia* és *Murcia* között 60 mértföldnyire nyúlik el tsavargózva a' tenger mellett; a' hol kevesebb 3, a' hol nagyobb 17 mértföldet teszen; északi része hegyes, a' tenger partja mellett pedig oly kies és termékeny völgyekből és térségekből áll, hogy ezekre nézve Spanyol Ország paraditsomának neveztetik. A' Rómaiak sokáig bírták ezen tartománt, Valencia városát is ők építették. Ez az oka, hogy még most is gyakorta találunk benne külömbkülömb Római régiségeket; a' benne lévő Püspöki templom is *Diána temploma* vólt az ő idejekben. A' nyolczadik században Spanyol Országának nagyobb részével egyetemben Valenciát is elfoglalták és egész az 1288-dik esztendőig bírták az *Arabsok*; ezeknek köszöni a' tartomány a' benne lévő tsatornákat és régi holdogságát. Az Arabsoknak elűzöttetésektől fogva az Arragoniai Királyságnak része vólt Valencia. A' Spanyol Országi sok hadakozások mellett is, e' vólt Gallitziával együtt örökké a' leg népesebb. Valencia városában a' leg nagyobb pusztulásoknak idejében is örökké többre telt a' lakosok' száma 100 ezernél. A' Spanyol országi nemesek között a' leg kevélyebbek közzé tartozik a' Valenciai nemesség, melly itt magát a' Grandesek, fő és alább való, vagy régi és nem olyan régi familiáknak minéműségekhez képpeszt, kék, veres, és sárga vérű nemességre osztotta-fel. —

A' mostani revolútzioiban a' Valenciaiak vól-
tak a' főbb játékosok. Ők gyűjtötták-meg leg
előbb a' támadás' fáklyáját; minden felé revolú-
tziós seregeket küldöztek széllyel; még *Madridot*
is elfoglalták vólt, mikor *Jósef* mostani Király
onnét eljönni kéntelenítettett vólt. Marschal
Suchet már akkor is készült Valenciá városa ellen
menni, hanem az azalatt előfordúlt környűlállá-
sok miatt egész mostanig elhaladott annak meg-
hódoltatása; melyhezképpest elég ideje vólt a'
maga megerősítésire.

A' Frantzia levelek azt tartják, hogy Valen-
ciának elfoglaltatása nagyon fogja a' Frantzia
seregeknek ezutánni hadi munkájokat könnyebbí-
teni. Hogy a' Cuencai és egyéb környéki insur-
gensek még eddig mozoghat'a', tsak annak lehet
(ígv szólnak ezen levelek) tulajdonítani, hogy a'
Valenciai ármádiába helyheztethették bizodalmo-
kat. Már most sémmi nints hátra, a' mi a' Valenciai
tenger partoktól fogva a' Madridi kapukig a'
tsendességet megzavarhatná. Azonközben akár-
melly fontos dolog lett vólna is az az insurgen-
sekre nézve, hogy ezen tartománt megtarthassák.
tsakugyan igaz a' más felől, hogy itt az insur-
gensek telyességgel nem védelmezték oly nagy
vakmerőséggel magokat, mint más nem ilyen
nevezetes erősségek nékiek példát mutattak, a'
melly azt bizonyítja, hogy a' meg-vakittatott
szemeket a' tapasztalás világosítani kezdette, 's
a' józan gondolkodás erőt kezdett venni a' né-
peknek támadásra való hajtandóságokon. E' pe-
dig olyan természetű dolog, hogy mikor hülle-
pedni kezd, akkor nem soká egészszen is elal-
szik. —

A' Párisi *Gazette de France* nevű újság egy Valenciai Francia levelet adott-ki, a' melly Jan, 16-dikán indúlt, és ilyen kifejezésekkel írja-le azt a' nagy zűrzavart, a' melly az ostromlásnak ideje alatt a' városban uralkodott: —,

„Az ostromoltatásnak rövid idele alatt, úgy mond, a' belső zűrzavar több nyughatatlanságot okozott a' lakosoknak, mint a' Frantzia bombik. A' nép semmi zabolát nem esmévén többé, tsak azoknak engedelmeskedett, a' kik által felingereltetett vólt. Midőn Gen. *Blake* a' maga ármádiájával a' városba bément, a' nép' sepreje az ő szállása előtt nagy sokasággal özsze seregelvén, őtet kiáltozása és fenyegetődzése által a' folyosóra kijönni kényszerítette, és felszóval parantsolta néki, hogy a' várost az utolsó szempillantatig védelmezze. Nem soká azután hullani kezdvén a' bombik a' városra, egy darabig még ezeket is fanatikus bátorsággal szenvedte eleinten a' sokaság, hanem már tsak a' harmadik nap is más ábrázatba öltöztette a' vitézséget; a' fennj héjjázók le sütni kezdettek fejeiket; már most nem is akartak egyébről hallani, tsak a' feladásról. Ugyan azon sokaság, a' melly az azt megelőző nap azt kívánta vólt, hogy az utolsó tsepp vérig védelmezzék magokat, két Barátoktól, a' kik pisztollyal és kardal felfegyverkezve vóltak, vezéreltetvén, most ismét a' Blake szállása eleibe ment és azért kiáltozott, hogy adja fel a' várost. Generális Blake nem tudván mit tenni egyebet, parantsolt egy reguláris Regementnek, hogy osszlassa széllyel a' lármázókat: hanem ezek a' helyett hogy engedelmeskedtek vólna, a' katonákra tüzet adtak, melyből leg rútabb zűrzavar támadt.

dott, melyhez képpeszt a' Valentziai fő vezér a' Marschal Suchettól néki ajánltatott kapitulátziót még az nap' elfogadván, azt lehetett méltán mondani, hogy a' Frantziák tartották meg a' várost, mellyet külömben önnön lakosai semmiyé tettek volna. Generális Blake már a' régi Király alatt Oberster vólt, és külömben is mindeneknek valláslek szerént egy jó katona.

Nagy Britannia.

A' Jutlandiából Londonba érkezett levelekben némelly újabb tudósítások találtatnak az annak partjai mellett elsüllyedett Anglus línea hajóknak szomorú történeteikről. A' Sz. Györgyről 12, a' Defensorról 6 emberek menekedtek meg; hanem a' 12-tők közzül is azonnal meghalt egyik a' nagy lankadság miatt, mihelyest a' partra kiverkedett. Mind együtt 1296 emberek veszték el a' két hajón. A' Defensor süllyedett-el először. Még most is úgy láttzik ki az ő felső része a' tengerből, mint valami össze romladozott templom. Ennek kapitánnya *Attkins* kiúszott ugyan a' partra, de úgy el vólt lankadva, hogy nem soká kimúlt a' világból. — A' György ugyan kivetette vólt a' vasmatskáját, hanem a' nagy szelek azon is erőt vévén, a' part mellett lévő kősziklákra hajtották a' hajót, a' hol megakadott. A' rettentő habok rajta hömpöjgöttek által, de igen erős alkatása miatt össze nem tördelhették. Ez a' környülállás azonközben a' helyett hogy valamit használt volna a' szerentsétleneknek, inkább csak szenvedéseket hosszabította, minthogy a' partrol senki nem mehetett segítségekre. Decz. 25-dikén egész nap a' hajó fedelén álva segedelemért kiáltozni látszottak 500

emberek, de minden emberi iparkodást haszontalanná tévén a' tenger' hánykódása, egyszer csak azt lehetett észre venni, hogy minnyájok, mintha lesepérték volna a' hajó fedeléről, úgy elenyésztek. Ez a' hajó 98 ágyús volt. *Reynold* Admirális maga ült rajta. Azt beszéllik a' hajós legények, hogy midőn ezen Admirális látta volna, hogy meg nem menekedhetnek, kétségbe esve a' tengerbe ugrott, mellyet a' hajós legények látván, minnyájok őtet követték. Azok a' néhány emberek, a' kik életben a' partra jutottak, magokat holmi gerenda darabokhoz, árbotzfákhoz, evezőkhöz kötözvén, ezeknek segedelmek által tartották-meg életjüket. A' *Jutlandiai* part, a' hová ki vetette őket a' tenger, 300 tengeri mértföld távolságra van azon kősziklaktól, a' hol a' hajó elsüllyedett. Azok között, a' kik ilyen módon a' partra kikaptak, volt az Admirális Titoknokja is: de azonnal meghalt, hogy a' partra kijutott. A' felesége képit egy tzedulával együtt a' zsebjébe találták. Ezen tzedulában arra kéri a' szerentsétlen azokat, a' kik azt megtalálják, hogy azon képet szolgáltatassák a' felesége kezibe, 's tudósítsák azt az ő szerentsétlensége felől.

Egy 8 esztendőös gyermek egy darab fához kötöztetve szerentséssen és épségben kivettetett a' partra. Ezt a' szüléi kötözték a' *Defensor* nevű hajón a' darab fához, és azzal a' tengerbe vetvén, mind addig kísérték szemeikkel, míg a' partra szerentséssen eljutni látták, a' midőn osztán magok is mind ketten egyszerre a' tengerbe ugordván, oda vesztek.

A' Defensorról azólta már 4 ágyút és 47 hordó puskaport hoztak ki a' Jutlandiaiak a' tengerből a' partra, és reménségek van, hogy még többet is kihozhatnak.

Ez a' nagy szerentsétleuség azonközben (így szólnak némelly írók) meg nem rettentette az Anglusokat oly erőssen, hogy az Északi Európai tengeröblöket azólta is egészszen oda hagyták volna. Most is ott van vígyázaton egy Admirálisok, 2 línea és több apróbb hadi hajókkal.

Elegyes Dolgok.

Sléziai, Brieg városabéli Hey Bernárd nevű ezer-mester előre való híradást adván ki Berlinben, igen szép időtöltést tsinált az oda való öszszegyülekezett nézőknek a' theátrom koncertes szálájában. Egyéb mesterségei között ő is a' *megéghetetlenységnek* mesterségében virtuosus. Különösön megkülömbözteti pedig magát az által, hogy nem tsalja az embereket, hanem inkább tanítja, minden mutatásakor magmagyarázván, hogy mi légyen a' dologban a' valóság, és mi a' szemfényvesztés. —

Leg előbb 24 féle madár szóhoz a' megtsalásig hasonlító hangokat adott; azután külömbkülömb Mágiai mesterségeket, vagy természeti babonázásokat mutatott; végezetre a' megéghetetlenységnek mesterségéhez 's annak fundamentomúl szolgáló titkok' magyarázatjához fogott.

A' megéghetetlenség' titka abban áll, hogy lábait, lábai szárát, lábikráját, kezeit, és haját bizonyos híg testben való áztatás által oly módon elkészíti, hogy a' megtüzesített vas sem árt azoknak semmit. A' nevezett híg testet készíti

fői font timsóból (Alaun), négy lot büdöskő-savanyúságból (Vitriol-äure), és két font vízből. Ezt szítatja jól bé nevezett tagjaiba néhány napokkal azelőtt, mikor a' mesterséget mutatni akarja.

Azt mondja *Hey Úr*, hogy ennek a' mesterségnek igen nagy hasznát vehetnék azok, a' kik a' tűzoltással bajlódnak. Ha köntöseikbe ezt jól belé dörzölnék, akármelley lángok között bátran járkálhatnának, lángot nem vetne a' ruhájok.

Egyéb mutatásai között, egy darab úgy mondatott ónat vagy olomot megolvasztván azt egy edénybe kiöntötte, meztelen lábaival abba belé hágott, 's mind addig benne állott, míg az ólom meg nem hült. Az után így szóllott: e' tsak szemfényvesztés; ez a' megolvasztott test nem ólom, hanem úgy nevezett könnyen olvadó értz, a' melly tsak a' forró vízben is megolvad.

Azután Provintziai (Provencei) olajat tartott egy értz edényben a' tűzre, 's felforralván lenyelte, és így szóllott: Ez is szemfényvesztés; az olaj nem forrott; egy kevés vízzel vólt felegyítve, a' melly a' meleg miatt attól elválván, abban valami pesgést okozott, mintha az olaj forrott vólna: pedig tsak olyan meleg vólt hogy veszedelem nélkül le lehetett nyelni.

Az égő szurok fáklyának lenyelhetését úgy magyarázta-meg, hogy az ember a' szájában a' nyálat meggyújtván, mikor az égő szurkot a' szájába veszi, lehelletet fúv-ki a' torkán. Ez a' lehellet azonnal eloltja a' lángot, a' meggyúlt nyál pedig megakadályoztatja azt, hogy a' szu-

rok a' nyelvére ragadhasson, 's megoltalmazza azt minden sérelemtől.

Hasonlóképpen tselekszik, mikor a' nyelvire égő spanyolviaszat tsepegtet. Ekkor is sok nyálat gyűjt össze a' nyelvin, a' melly miatt a' viasz hamar megkeményedik, a' nyál pedig össze menvén, vagy megtúrósodván, úgy, látszik mint ha az égő viasz perselte vólna-meg a' nyelvét.

Azon sütő kementzének is, a' melly úgy befűttetvén, hogy a' láng a' kürtőin tekeredik-ki, 's a' bornyú petsenye megsúl az ember pedig sérelem nélkül megmarad benne, egy modelláját mutatván elő, erről olyan magyarázatot tett, hogy ebből a' meleg, annak oldalain találtató bizonyos tsatornákon úgy kiszívódik, hogy az ember sérelem nélkül elheverhet benne.

Hey Úr, a' ki ezen titkos mesterségeket értelmes magyarázattal az ő halgatóinak szemeik eleibe terjesztette, igen meg nyerte a' Berlieni közönség' tiszteletét.

Katonai vitéz tselekedetek

Nem mellőzhetjük el a' többek között a' két Magyar Nemes Hazával a' Leonídas vagy Zrinyi poraiból feltámadt két ifjú Inzsinőr Kapitány' bámúlásra méltó hērósi tetteit közleni mellyeket nem csak az idevaló, hanem az Inzsinőr Karnak különös dítséretére, a' külföldi újságokban is olvashatni.

Az utolsó háborúban 1809-be Málborghetto és Prédil Tyrolisi Passusoknál az út' elzárattatására János ő FőHertzegsége két kis vár formabattériás és blokházás sántzozatot (Fort) parantsolt építtetni. Az elsőt építette *Hensel*, Erdélyi-fi, a' másodikat *Hermann*, mind ketten Kapitányok az

Inzsinóri Karnál. Valamint az építés úgy azoknak oltalmazása is reájok vólt bízva, mellyet oly megátalkodott vitéz bátorsággal vittek véghez, hogy sohol se a' régi se az új Krónikákba ditsősségesebbet nem lehet olvasni. Ugyanis minekutánna az ellenség' számos serege ezen két bésántzolt blokházat egészszen körül vette vólna, Május' 16-ikán háromszor kérte fel a' megadásra, oly hozzá tétellel, hogy ha a' két Kommendáns fel nem adja magát, tehát irgalom nélkül mindent fegyver élire hány. Spártai rövidséggel feleltek mind ketten, H e n s e l : *Engem ide nem alkudozni hanem oltalmazni rendeltek.* H e r m a n n pedig : *En nem tsak oltalmazni, hanem a' ditsősség mezején meghalni is tudok.*

Férfias magokviseletekkel, és egy kis bátorító fontos beszéddel maroknyi őrző seregeket annyira fel tudták buzdítani, hogy mindnyájan kezét tsapván, megesküdtek egymásnak, hogy készebbek örömet meghalni, mint magokat megadni. Egy szent sereg! ni a' ditsősség mezején véreslő oltáron nemesen feláldozta magát a' Haza köz hasznára. —

Sok ízben akart az ellenség ezen két zárt úton áttöntani, de a' tüzet és halált okádó blokházassántzozatok minden iparkodásaikat megakadályoztatták, mely miatt az Olasz Országi ármádiánkra megbetsúlhetetlen haszon háromlott. Három tűzes ostromot (Sturm), mellyeket egyikén a' másikán a' Serrás Divisiója egész erővel tett, vertek vissza ezen két vitéz Inzsinőr Kapitányok. A' verekedés iszonyú vólt; vér patakok áradtak. és test halmok tornyodzottak a' sántzok árkaiba, mellyeken a' Grénier réserva Divisiója új útat

tsinálván magának, egy negyedik ostromot is próbál. Ekkor a' Predili blokház az ellenséges haubitzák által lángba borúlván, valamint a' már sebet kapot Hensel, úgy Herman is egész dühösséggel kardjokkal a' legsűrűbbb ellenségre rohannak. *Rajta vitéz! meg ne adjuk magunkat!* fel kiáltának, ekkor mind ketten rettenthetetlenül és olly megátalkodással hartzolnak, melynél nagyobb se Zrinyi Szigetnél, se XII. Károly Bendernél nem hartzoltak. De utoljára mind ketten sűrű sebekkel befedve, vérektől és erejektől megfosztatván ellankadva a' földre rodgyannak. Már most dofheti keresztül kosúl, és ölheti meg először az elbékételemedett ellenség mind kettőjüket. Velek együtt vitéz kis seregek is mind oda vész, mert mit tehet két Compánia három Divisió vagy 15,000 ellenség ellen, ha már egyszer a' var meg van mászva? Egy Strázsamester és egynéhány köz katona, kik megsebesülve a' több elhult testek között holtaknak lenni gondoltattak éjtzakának idején feltámbászkodván, alig tudták meg vinni a' hírt, mitsoda hērósi halállal hóltak meg vitéz bajtársaik. Szívreható azon érzékeny szép levél, mellyel János ő FőHertzegsége Keszthelyi Fő kvártélyából a' Hermann Attyának fija hērósi tetteit az éigig magasztalja, 's azzal őtet vígasztalni akarja. — (Lehet ezt olvasni egy ide való *Archiv für die Geographie, Historie, Staats und Kriegs Kunst* nevű újságban). —

Hasonló bátorsággal oltalmazta magát a' Pósonyi Híd fő sántozatokat is (Brudenfopf) ugyan ezen háborúban, melly elől tűzzel, hátul vízzel vólt körül véve. Itt az Auerstädti Hertzeg Da.

voust csak nem egész ármádiájával sok ízbe át-
 akart rontani, igen kemény parantsolattya lévén
 a' Császártól, hogy akármibe kerüljön is ezen
 híd főt megvenni es benne az őrző sereget elfog-
 ni, meg-próbáljon mindent. A' mit csak egy
 hadi Vezér tehetett, el is próbált mindent, de
 a' sántz' Commendánsa F. M. Lieutenant *Bianchi*
 is el követvén mind azt, a' mit egy okos és bá-
 tor vitéz Hadi Generális véghez vihet, nem me-
 hetett semmire. Ugyan is, a' mint ezen Hídfő
 sántz' olt Imazásáról nem régiben kijött új könyv-
 ben olvashatni, hogy többeket elhalgassunk, csak
 egy ostrom alkalmatosságával oly vérengező ret-
 tenetes ütközet történt Jun. 3-dikán, hogy egy
 pár óra alatt négy ezer Frantzia maradt a' tsata
 piatzon.

Itt is az Inzsinőr tiszték megkülömböztetett
 dítséretére, kik az ekkori Pozsonyi újságok által
 is, Károly Fő Hadi Vezértől különösen megdí-
 tsértettek fáradhatatlan munkásságokért és vitéz
 bátorságokért, a' következőt lehet tsakugyan
 ezen új könyvben szóról szóra olvasni: Édes
 kötelesség az ide rendel Inzsinőr Tiszték' dítsé-
 retéről, kik mindentsatákban részt vettek, emlé-
 kézni. Most ugyan is ezek az Austriai ármádia
 megkülömböztetett Corpusának derék tisztjei,
 kik itt jelen voltak, nem csak térhes szolgálata-
 ba fáradhatatlanok, hanem minden ütközetbe,
 ott a' hol a' tűz leg sűrűbben omlott, mint bá-
 tor és vitéz katonák leg elsőik ők voltak. Külö-
 nösen megkülömböztették ezek között magokat
 Oberster Benzur, kit ugyantsak egy éjtzakai os-
 tromnál el-fogtak, Kapitány Czihoczky, és a'

fellyebb említett 3. dik Juniusi tüzes ütközetnél egy sántzából való kirohanás (Ausfall) alkalmazásával Kapitány Kotzébue, Bauer, és Fő Hadnagy Góro.

Minthogy Inzsinör Tisztekről vagy on a' szó, Oberster Pechy Urat is Kapitány Hartoppal egygyütt el nem mellőzhetjük a' Győrnél mutatott vitézségekért említeni. Az első mint a' várnak Commendánsa sokkal tovább oltalmazta Győrt, mint meg vólt parantsolva. A' második, ki az Insurgenseket leg elől igen vakmerőn vezette a' tűzbe, a' Frantzia lovasoktól öszsze apríttatott. Inzsinör Májor, Hacker, ki Grétz várát igen sokáig és derekasan oltalmazta, más Inzsinör tisztekkal keresztet kapott. Kapitány D' Andreis is, ez a' nagy reménységű ifjú Inzsinör tiszt, ki Trientnél az Olasz Országi Tyrólisban különösön kimutatta magát ugyan tsak ezen háborúba, ő Felségétől Mária Therezié Rendjének keresztjével tiszteltetett-meg.

Monárcsiánk minden Országainak ezen Akademiában számos stipendiumai vagynak, tsak Erdélynek fájdalom! nintsen egy is, holott az itt tanult Erdélyi ifjak mindenkör különös ditsérettel különböztették meg magokat. A' hajdoni boldogult hires Inzsinör Kapitány Verebelyi, ki Belgrádnál Mária Thérésia Katonai Rendje Keresztjét és Báróságot kapott, még ma is, Erdélynek diszére, tisztelettel emlegettetik az Inzsinör Karnál.